

TURGENEV, IVAN SERGEEVIČ

**Trenne möten : ett jagt- och reseminne /
Ivan Turgenev ; öfvers. från franskan Carl J.
Backman**

Stockholm : Haeggström
1867

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

Ex. B

JURGENEV, TRENNING MÖTEN...

Reminiscence
etc.

(B)
(C)

H. 3, 4. 1867.

TRENNE MÖTEN.

ETT JAGT- OCH RESEMINNE

AF

IVAN TURGENEV.

Öfversättning från franskan.

STOCKHOLM

IWAR HEGGSTRÖMS BOKTRYCKERI

1867.

(Ur: J. d. m. 1867:1)

FRENZIN MÖTEN

ETT VAGT OCH BESKRIVNING

IVAN TURGEVY

Översättning från ryskan

STOCKHOLM

THEATRALISKA BOKFÖRLAGET

1871

Ett jagt- och reseminne af Ivan Turgenev*).

*Passa que'i colli, e vieni allegramente.
Non ti curar di tanta compagnia;
Vieni, pensando a me segretamente
Ch'io l'accomagna per tutta la via.*

I.

Af alla de jagtmarker, som gränsa intill mitt landställe, var en skogbevuxen slätt, som omgifver byn Glinnoe i mellersta Ryssland, den der jag oftast jagade, emedan man der finner större rikedom på vildt än på något annat ställe i vårt distrikt. Sedan jag ströfvat omkring öfverallt i den lilla skogen, begaf jag mig vanligen in på en närliggande myr och återvände derifrån till min välvillige värd, starosten (byföreståndaren) i Glinnoe, i hvars hus jag plägade hvila öfver.

Det är ej mer än två verst**) från myren till Glinnoe; vägen löper alltjemt genom en dalsänkning, och det är endast ungefär halfvägs som man träffar på en kulle, hvilken måste öfverstigas. På kullens topp ligger en liten egendom, bestående af en obebodd herrgårdsbyggnad och en trädgård. Det träffade sig så, att jag vanligen passerade förbi denna byggnad då den nedgående solens glans var som lifligast, och jag erinrar mig, att detta hus med sina hermetiskt tillslutna

*) Ivan Turgenev är en af de utmärktaste bland Rysslands nyare skriftställare. Han förvärfvade sig europeiskt rykte genom sitt i högsta grad intressanta arbete: »En jägares minnen» (Moskva 1852).

**) Något öfver en tredjedels svensk mil.

luckor hvarje gång gjorde på mig ett intryck som om det varit en blind gubbe som kommit dit för att värma sig i solen. Den stackars gubben sitter vid väggkanten; det är redan lång tid sedan solens ljus för honom förvandlades till evigt mörker; men han känner icke desto mindre värmen på sitt skrumpna anlete och sina fårade kinder. Man berättade att detta hus under flera år hade stått öde, och den enda del deraf, som var bebodd, var en liten flygel, med utgång åt gården, i hvilken bodde en gammal orkeslös gubbe, en frigjord träl, hvars höga gestalt var böjd af åren och hvars uttrycksfulla ansigte hade ådragit sig min uppmärksamhet. Han satt vanligen på en bänk framför det enda fönstret i hans bostad, med stirrande blick och försänkt i dyster begrundning. Då han blef mig varse, reste han sig upp med en viss svårighet och helsade på mig med denna långsamma värdighet, som utmärker sådana gamla tjennare som tillhöra icke våra faders utan våra förfäders generation. Denne gubbe hette Lucavitsch (Lucas' son). Jag inlät mig understundom i samtal med honom, men han var alltid särdeles ordkarg. Jag fick endast veta att huset tillhörde hans forne herres sondotter. Detta fruutimmer var enka och hade en yngre syster; begge bodde i en främmande stad och besökte aldrig sin egen dom. Hvad gubben sjelf angår, önskade han att snart se sin lefnads slut nalkas, »ty», sade han, »det blir bra dystert och tråkigt att ständigt tugga och tugga sitt bröd, helst då man tuggat det en lång tid».

Jag hade en gång kommit att fördröja mig i skog och mark vid en tid som var synnerligt gynnsam för jagten. Oaktadt det ännu icke var alldeles mörkt, sken dock månen, och natten hade redan lägrat sig på den lugna och töckniga himmelen, då jag kom i närheten af byggnaden. Trädgården måste passeras förbi i hela dess längd; en djup tystnad rådde öfverallt. Jag gick öfver en bred väg, smög mig försigtigt fram mellan dammiga nässlor och lutade mig mot en temligen låg inhägnad. Framför mig låg den lilla trädgården tyst

och orörlig, fullt upplyst och likasom sofvande i mån-
 skenet, helt doftande och fuktig. Anlagd i den för-
 flutna tidens stil, bildade den en enda fyrkant. Små-
 raka gångstigar förenade sig i dess midt och utmynnade
 i en rund parterr, betäckt med astrar, som gömde sig
 i en tät gräsmatta. Höga lindar bildade en enformig
 ram, och denna ram var icke afbruten på mer än ett
 ställe genom en öppning om sju fot, hvarigenom man
 såg hälften af en låg byggnad och tvenne fönster, i
 hvilka jag till min förvåning såg ljus lysa. Unga äppel-
 träd reste sig här och der på den släta marken, och
 mellan de späda grenarne såg man månens ljufva sken
 utgjuta sig på den blåa himmelen. En svag och ojemn
 skugga spred sig på det hvitaktiga gräset vid foten af
 hvarje äppelträd. Lindarne stodo på ena sidan af träd-
 gården klädda i en dunkel grönska, öfvergjutna af ett
 blekt och orörligt skimmer; på den andra voro de svarta
 och dystra. Ett sällsamt och afbrutet sus hördes allt-
 emellanåt från de lummiga grenarne; man skulle kun-
 nat säga, att de ville kalla på de förbivandrande och
 draga dem under sina skuggor. Hela himmelen var öf-
 versållad af stjernor, som från höjden derofvan spredo
 ett mildt, mystiskt skimmer och tycktes uppmärksamt
 betrakta den aflägsna jorden. Små fina skyar sväfvade
 då och då öfver månen och förvandlades för ett ögon-
 blick till en genomskinlig dimma. Allt låg försänkt i
 slummer. Den varma, balsamiska luften rördes ej af en
 enda fläkt, men darrade ibland till, likt en klar källa,
 hvars spegel rubbas af en nedfallande gren. Man kände,
 så att säga, en viss skälfnings deri. Jag hade lutat
 mig öfver inhägnaden; framför mig lyfte en röd vallmo
 sin raka stängel ur det täta gräset; en stor dagdroppe
 glänste med ett dunkelt sken i botten på den utslagna
 blomman. Allt omkring mig låg försänkt i en väl-
 lustig dvala; allt tycktes tråna till himmelen, utvidga
 sig, hålla andan och vänta.

Hvad väntade då denna varma och icke insomnade
 natt?

Hon väntade ett ljud; detta uppmärksamma lugn väntade en lefvande röst; men allt var tyst och stilla. Näktergalarne hade längesedan upphört att sjunga. Det plötsliga surrandet af en insekt, som flög i rymden, det lätta squalpandet af en liten fisk i dammen bakom lindarne, det matta pipandet af en fogel, som rörde sig i sömnen, ett svagt och otydligt ljud borta på fälten, så aflägsset att örat ej kunde urskilja om det var ropet af en mensklig stämma eller ett djurs klagoläte, eller möjligen ett snabbt, ojemnt steg som klingade mot marken — alla dessa svaga ljud, all denna oupphörliga dallring gjorde endast tystnaden ännu djupare . . .

Mitt hjerta var gripet af en obeskriflig känsla, som liknade antingen en längtan eller ett ljuft minne; jag vågade icke röra mig ur stället. Jag betraktade mekaniskt de båda svagt upplysta fönstren, då helt plötsligt ett ackord återljöd inne i byggningen och rullade framåt som en våg, upprepadt af ett klingande echo. Jag ryste ofrivilligt till.

Omedelbart efter detta ackord höjde sig en qvinnlig stämma . . . Jag lyssnade girigt. Huru stor var icke min öfverraskning! . . . Jag hade hört den för två år sedan i Italien, i Sorrento, denna samma aria, denna samma röst . . . ja . . . ja . . .

Vieni, pensando a me segretamente . . .

Det var den samma — jag kände igen denna musik!

Se här huru jag första gången kom att höra den. Jag återvände hem efter en lång promenad utåt hafstrandens. Jag skyndade gatan framåt. Natten hade inbrutit, en herrlig sydländsk natt, icke lugn och sorgset tankfull såsom Rysslands nätter, utan helt strålande, vällustig och skön som en lycklig qvinna i sin ålders blomma. Månén lyste med en ovanlig glans; stora tindrande stjernor summo på en mörkblå himmel, och mörka slagskuggor bildade ett starkt afbrott mot det gulaktiga ljusskimmer som öfvergjöt jorden. Trädgår-

darnes stenvmurar höjde sig på ömse sidor om gatan; orangeträden lutade sig öfver dem med sina framåtböjda grenar; än urskilde man knappast de runda, tunga, gyllene frukterna, som skyldes af sammanhopade blad, än såg man dem glimma helt präktigt i månens strålar. På många träd lyste blommor i mjuk hvithet; luften var helt och hållet genomträngd af starka och något döfvande, men dock öutsägligt ljufva vällukter. Jag vandrade framåt, och som jag redan var van vid alla dessa herrligheter, måste jag bekänna, att jag endast tänkte på att så fort som möjligt komma hem till mitt hotell, då helt plötsligt en qvinnoröst klingade inne uti en af de små paviljonger som äro uppförda mot den trädgårdsmur längs hvilken jag vandrade framåt. Denna qvinna sjöng en romans, som jag ej kände till; men i hennes röst låg någonting så tilldragande, den stämde så väl öfverens med den passionerade och glada väntan som låg uttryckt i sångens ord, att jag ofrivilligt stamade och lyfte upp hufvudet. Paviljongen hade tvenne fönster, men jalousierna voro nedfällda, och mellan de smala springorna framskimrade med möda ett svagt ljus. Sedan rösten tvenne gånger upprepat: *Vieni, vieni!* (Kom, kom!) tystnade den; jag hörde en svag dallring af strängar, som om en gitarr hade nedfallit på mattan; ett lätt frasande af siden hördes, och golfvet knarrade svagt under lätta steg. Jalousierna gnisslade plötsligt på sina gångjern och öppnades; jag drog mig ett steg tillbaka. Ett högväxt fruntimmer, helt och hållet hvitklädt, lutade sitt förtjusande hufvud utom fönstret, sträckte derpå sin hand emot mig och sade: *Sei tu?* (Är det du?) — Jag visste ej hvad jag skulle svara; men i samma ögonblick kastade sig den okända tillbaka, i det hon uppgaf ett lätt anskri, jalousien tillslöts, och ljuset försvann. Jag kvarstod likasom förintad. Detta kvinnoanlete, som på ett så plötsligt sätt hade visat sig för mig, egde en ojemförlig skönhet. Det visade sig allt för hastigt för mina ögon för att gifva mig tid att undersöka hvarje särskildt

drag; men det totalintryck jag hade kvar var djupt och lifligt.

Jag kände då att jag aldrig skulle glömma detta ansigte. Månen sken på paviljongsväggen och på fönstret der hon hade visat sig för mig. Ack, hvad hennes mörka ögon glänste präktigt i detta ljus! Hvad det var rikt detta svall af mörka, halft upplösta lockar, som föll ned på hennes mjukt rundade axlar! ... Hvilken kysk vällust låg det icke i de mjuka konturerna af hennes växt! Hvilken ljuf smekning i denna snabba och dock klangfulla hviskning, som hon ställde till mig! Jag drog mig hastigt tillbaka i skuggan från den motsatta muren och stannade der, med ögonen riktade mot paviljongen, i den mest tafatta väntan och förvirring.

Jag lyssnade med spänd uppmärksamhet. Än tyckte jag mig höra en lätt andhemtning bakom det halft upplösta fönstret, än ett sakta prassel och ett qväfdt skratt. Ljudet af steg hördes nu på afstånd, och en man ungefär vid min växt visade sig vid ändan af gatan. Han gick hastigt mot en liten port, som befanns strax invid denna samma paviljong och som jag ej hade märkt, slog tvenne slag derpå utan att vända sig om och under det han halfhögt gnolade på en italiensk aria. Den lilla porten öppnades, och han steg helt lugnt öfver tröskeln. Jag genomfors af en darning, ryckte på axlarna och återvände, med hatten nedtryckt i ansigtet, helt missnöjd hem till mig.

Följande dagen gick jag midt under den värsta hettan tvenne timmar på den gata der den lilla paviljongen låg, men utan något resultat. Samma afton lemnade jag Sorrento utan att ens hafva besökt Tassos hus. Man kan således föreställa sig min öfverraskning, då jag fick höra denna samma röst och samma sång midt på steppen i en af Rysslands värsta obygd. — Nu likasom då var det natt, nu likasom då höjde sig rösten helt plötsligt från en liten upplyst och okänd kammare, nu som då var jag ensam. Mitt hjerta klappade häftigt. Är det inte en dröm? tänkte jag för mig

sjelf. Och i detsamma klingade ett nytt *vieni!* ...
 Skall väl fönstret öppnas? Skall en qvinna visa sig? ...
 Fönstret öppnas ... en qvinna visar sig deruti.

Jag kände genast igen henne trots det trettio stegs afstånd, som skilde oss åt, trots det lätta moln som beskuggade månen. Det var hon, min okända från Sorrento; men hon sträckte icke denna gång sina bara armar emot mig. Hon höll dem mjukt korsade öfver hvarandra, och stödjande sig på fönsterbrädet, såg hon ut i trädgården. En vid rob af hvitt flor omslöt nu likasom förra gången hennes gestalt. Hon föreföll mig litet mera fyllig än i Sorrento. Allt hos henne andades kärlekens trygghet och lugn, den om sin seger medvetna skönhetens triumf. Hon förblef en lång stund orörlig, derpå såg hon sig tillbaka in i rummet, rätade plötsligt upp sig och ropade trenne gånger med klangfull, vibrerande stämma: *Addio!* Dessa tjusande toner återljödo långt, långt bort; de vibrerade länge och bortdago småningom bland trädgårdens lindar och ute på fälten, bredvid och öfverallt omkring mig. Under några ögonblick var allt i min omgifning genomträngdt af denna qvinnostämma; allt skälfdes till återsvar och tyktes genomdränkt af dessa ljud. Hon tillslöt fönstret, och om ett ögonblick var huset åter mörkt.

Så snart jag återhemtat mig, hvilket, jag medger det, fordrade en god stund, styrde jag genast mina steg längs trädgårdsmuren, närmade mig den tillstängda porten och tittade in öfver inhägnaden. Ingenting ovanligt märktes på gården; en kalesch stod i ett hörn under ett skärmtak. Framvagnen var betäckt af torkad lera, som lyste hvit i månens strålar. Fönsterluckorna till huset voro som vanligt stängda. Jag har glömt att nämna, att det var öfver åtta dagar sedan jag hade varit i Glinnoe. Tvehågsen och orolig vandrade jag under en halftimmes tid längs inhägnaden och ådrog mig slutligen uppmärksamhet af en gammal gårdvar, som, utan att skälla, fäste sina halfslutna ögon på mig med ett uttryck af egendomlig ironi. Jag förstod ho-

nom och aflägsnade mig. Jag hade knappast gått en half verst, förrän jag hörde galopperandet af en häst bakom mig. Några ögonblick derefter red en ryttare förbi mig i starkt traf; han vände sig hastigt emot mig; men skärmen af hans djupt neddragna mössa tillät mig icke se något annat än ett par vackra mustascher och en örnäsä. Han försvann hastigt i skogen. — »Det är således han!» tänkte jag för mig sjelf, och mitt hjerta började att klappa på ett besynnerligt sätt. Det föreföll mig som om jag kände igen honom. Hans anlete och gestalt erinrade mig verkligen om den man jag hade sett gå in genom den lilla trädgårdsporten i Sorrento. En halftimme derefter, då jag återkom till min värd i Glinnoe, väckte jag honom och frågade honom genast om de nya gästerna i granngården. Han svarade mig med ansträngning att egarne till huset nyligen hade anländt.

»Hvilka egare?» frågade jag otåligt.

»Man vet väl hvilka . . . herrskapet», svarade han med sömnig och släpande röst.

»Hvilket herrskap?»

»Man vet väl hvilka herrskapet är.»

»Är det ryssar?»

»Ja, hvilka skulle det annars vara? Visst är det ryssar.»

»Är det inte utlänningar?»

»Huru? . . . Hvad menar ni?»

»Var det länge sedan de anlände?»

»Man vet väl att det inte är längesedan.»

»Ämna de dröja?»

»Det vet man inte.»

»Äro de rika?»

»Äh, hvad den saken angår, så veta vi ingenting. Det är möjligt att de äro rika.»

»Är det inte en herre med dem?»

»En herre?»

»Ja, en herre.»

Starosten suckade.

»Åh, bevars», sade han gäspande . . . »En herre! Nej, visst inte! . . . Det känner man inte», tillade han helt plötsligt.

»Hvilka äro grannarne här i trakten?»

»Hvilka? Man vet väl hvilka. Det är grannar af alla slag.»

»Af alla slag? Men hvad heta de?»

»Hvilka? Egarne eller grannarne?»

»Egarne?»

Starosten suckade på nytt.

»Hvad de heta?» mumlade han. »Gud vet hvad de heta. Jag tror att den ena heter Anna Feodorowna; men den andra . . . Nej, det vet jag rakt inte.»

»Du måtte väl åtminstone känna deras familjenamn?»

»Nej, vid Gud, om jag det vet.»

»Äro de unga?»

»Den yngsta är väl sina fyrtio år.»

»Du pratar!»

Starosten teg.

Som jag af erfarenhet visste att, då en ryss ger sig till att svara på ett visst sätt, det inte finns någon möjlighet att få ett förnuftigt ord af honom, och som jag dessutom såg att min värd nyss hade kommit i säng, att han vid hvarje svar lätt böjde sig framåt och spärade upp ögonen med en barnslig förvåning samt endast med ansträngning öppnade sina af den första ljufva slummern tillslutna läppar, gjorde jag ett tecken med handen, förklarade att jag ej ville ha någon mat och gick in till mig.

Jag hade mycket svårt att somna. — Hvem är hon? frågade jag mig oupphörligt. — Är hon ryska? Och om hon är ryska, hvarför uttrycker hon sig på italienska? Starosten påstår att hon inte är ung; men han pratar dumheter . . . Och hvem är den der herrn? . . . Det här är då rent af obegripligt . . . Och hvilket egenomligt sammanträffande! Är det väl möjligt, att tvenne gånger å rad . . .? . . . Jag måste bestämdt taga reda på hvem hon är och hvarför hon är här.

Upphetsad af dessa orediga tankar, somnade jag sent, och min sömn stördes af sällsamma drömmar. Jag tyckte att jag irrade omkring i en ödemark under middagens brännande hetta; helt hastigt såg jag en mörk skugga afteckna sig på den gula, brännheta sand, som utbredde sig framför mig, och då jag lyfte upp hufvudet, igenkände jag henne, min okända skönhet, sväfvande i luften. Hon var helt och hållet klädd i hvitt; hennes långa vingar voro hvita och hon ropade mig till sig. Jag ville följa henne, men hon simmade framåt i fjerran, lätt och snabb, och jag kunde ej höja mig från jorden . . . Jag utsträckte förgäfvets mina händer. »*Addio!*» sade hon till mig i det hon sväfvade bort. »Hvarför har du inte vingar? . . . *Addio!*» — Och från alla sidor återljöd, detta *addio*; hvarje sandkorn upprepade det och ropade till mig: *addio!* Detta i vibrerade i mig likt en drill af odräglig skärpa. Jag sökte henne med ögonen; men hon var redan endast en liten försvinnande molntapp och höjde sig långsamt mot solen, som sträckte mot henne långa gyllene strålar. Snart omgäfvos henne dessa strålar och hon fördunstade i luften, medan jag, likt en ursinnig, ropade med full hals: »Det är inte solen, det är inte solen! Det är en italiensk spindel! Hvem har gifvit henne ett pass till Ryssland? Jag har sett henne stjåla oranger i en trädgård!»

I en annan dröm tyckte jag att jag med stor brådska vandrade utåt en trång och brant stig. Jag vet ej hvilken oförmodad lycka som väntade mig. Helt plötsligt reste sig en ofantlig klippa framför mig. Jag sökte att komma förbi den, men det fanns ej någon möjlighet dertill, hvarken till höger eller venster. I samma ögonblick hördes en röst ropa bakom klippan: »*Passa que i collis* (Gå öfver kullen!) . . . Denna röst drog mig till sig, den upprepade sin maning. Jag stretade och spjernade af alla krafter och sökte den allra ringaste utgång; men förgäfvets. En lodrät granitmur afskar helt och hållet min väg! — »*Passa que i collis*», upprepade rösten med ett

melankoliskt tonfall. I förtviflan stötte jag mitt bröst mot den svarta klippan och klöste den, i min otålighet, med naglarna. Plötsligt öppnades en mörk gång, och jag stod just på väg att rusa dit in, då någon ropade till mig: »Din narr, du kommer inte fram!» — Jag såg upp, och Lucavitsch stod framför mig, hotade mig och svängde med armarne. Jag letade häftigt i mina fickor . . . jag ville muta honom; men mina fickor voro tomma. — »Lucavitsch», sade jag till honom, »låt mig komma fram, så skall jag sedan rikligt belöna dig». — »Ni bedrar er, sennor», svarade mig Lucavitsch, och hans ansigte antog ett egendomligt uttryck; »jag är inte någon frigifven träl; igenkänn i mig Don Quixote de la Mancha, den välkände irrande riddaren. Hela mitt lif igenom har jag sökt min Dulcinea, utan att finna henne, och jag skall ej tillåta att ni finner eder.» — »*Passa que'i colli!*» upprepade på nytt en snyftande stämma. »Ur vägen, sennor!» ropade jag ursinnigt och beredd att kasta mig öfver honom . . . men riddarens långa lans träffade mig rakt i hjertat . . . Jag föll, sårad till döds . . . Jag låg utsträckt på ryggen och förmodade icke röra mig ur stället, då hon trädde fram med en lampa i handen. Hon höjde den gratiöst öfver sitt hufvud, såg sig omkring i mörkret, närmade sig varsamt och lutade sig öfver mig. »Det är således han, denne dåre!» sade hon med ett föraktligt skratt. »Det är således denne som vill veta hvem jag är!» Och den brännheta oljan i hennes lampa föll rakt ned i mitt hjertas sår. — »Psyche!» ropade jag med ansträngning . . . och vaknade.

Jag tillbragte hela natten i dylika sällsamma drömmar och steg upp med morgonrodnaden. Sedan jag hastigt klädt på mig, tog jag min bössa och styrde min kosa mot den omnämnda byggnaden. Min otålighet var så stor, att morgonrodnaden knappast hade förbleknat då jag kom fram. Lärkorna sjöngo omkring mig och kråkorna kraxade i björkarne; men i huset sofvo ännu alla. Sjelfva hunden snarkade bakom inhägnaden.

I denna spända väntan, som ibland kan stegras ända till ursinne, började jag att vandra fram och tillbaka på den daggiga gräsmattan, medan jag alltjemt hade mina ögon fästade på det lilla huset, som inom sina väggar inneslöt den gåtlika varelsen. Plötsligt knarrade den lilla porten sakta på sina gångjern; den öppnades, och Lucavitsch syntes på tröskeln. Hans långa ansigte syntes mig mera buttert än vanligt. Han tycktes bli förvånad öfver min åsyn och ville genast stänga till porten.

»Kära vän, kära vän!» ropade jag ifrigt.

»Hvad vill ni så här tidigt på morgonen?» svarade han med dof röst.

»Var god och säg om det är saunt att din matmor har kommit hem.»

Lucavitsch teg ett ögonblick och svarade derpå:

»Hon har kommit hem.»

»Ensam?»

»Med sin syster.»

»Mottogo de något besök i går?»

»Nej.»

Han drog porten till sig.

»Vänta ett ögonblick . . . gör mig det nöjet . . .»

Lucavitsch hostade och hackade tänderna af köld.

»Hvad vill ni mig då?» sade han.

»Var god- och säg mig huru gammal din matmor är.»

Lucavitsch betraktade mig med en misstrogen min.

»Huru gammal min matmor är? Jag vet inte . . . hon har väl fyllt sina fyrtio år.»

»Fyrtio år! Och hennes syster?»

»Åh, hon är väl nära fyrtio.»

»Verkligen! Är hon vacker?»

»Hvem? System?»

»Ja, system.»

Lucavitsch log.

»Jag vet inte hvad andra tycka, men i mina ögon är hon ful.»

»Hvad säger du?»

»Hennes kropp är inte vacker, hon är bra mager.»

»Verkligen! Och ingen annan har kommit till er?»

»Nej . . . hvilken annan skulle väl komma hit?»

»Men det är inte möjligt . . . jag . . .»

»Men ni slutar då aldrig, herre», svarade gubben i sorgsen ton. »Hvad det är kallt! Farväl!»

»Vänta, vänta! . . . Se här har du.»

Med dessa ord räckte jag fram ett mynt, som jag hade hållit i beredskap; men porten tillslöts hastigt och stötte till min hand. Silfvermyntet föll ned för mina fötter.

»Gamle skurk!» sade jag för mig sjelf; »Don Quixote de la Mancha! Det tycks som om man befallt dig att tuga . . . men du skall inte lura mig.»

Jag lofvade mig sjelf, att jag skulle taga reda på hemligheten, hvilken den än månne vara. För ett ögonblick visste jag ej hvilket beslut jag skulle fatta. Om-sider beslöt jag att fråga i byn hvilken som rådde om huset och hvilka det var som nyss hade anländt. Der-på ämnade jag återvända på nytt och icke gå min väg förr än jag hade genomträngt denna hemlighet. »Min okända måste väl slutligen gå ut», sade jag till mig sjelf, »och jag får då se henne vid dager, såsom en lefvande varelse och inte som en vålnad.» Byn låg på en versts afstånd, och jag begaf mig genast dit med hastiga steg. En sällsam känsla kokade uti mig och gaf mig mod; morgonens stärkande friskhet upplifvade mig efter nattens feberoro.

Då jag anlände till byn fick jag af tvenne bönder, hvilka återkommo från åkern, veta allt hvad de visste. Huset, likasom byn, i hvilken jag nu befann mig, bar namnet Mikaelovskoë; de tillhörde enkan efter en major, Anna Feodorovna Chlikov; denna hade en ogift syster, som hette Pelagia Feodorovna Badaev; de voro båda vid framskriden ålder och rika; de bebodde nästan aldrig detta hus och voro ständigt på resor; de hade icke med sig någon annan än tvenne tjenarinnor och

en kock. Anna Feodorovna Chlikov hade aftonen förut anländt från Moskva utan annat sällskap än sin syster. Denna sista underrättelse förvånade mig högligen. Jag kunde ej antaga att dessa båda bönder hade fått befallning att tiga rörande min okända. Det var mig alldeles omöjligt att tro det Anna Feodorovna Chlikov, en fyrtiofemårig enka, och denna förtjusande qvinna, som jag hade sett dagen förut, voro en och samma person. Enligt den beskrifning man hade gifvit mig var icke Pelagia Badaev mera utmärkt för sin skönhet, och vid blotta tanken på att den qvinna, som jag hade sett i Sorrento, kunde heta Pelagia och till på köpet Badaev, ryckte jag på axlarne och utbrast i ett föraktfullt skratt. »Och likväl såg jag henne i går uti detta hus . . . jag har sett henne, sett henne med mina egna ögon», sade jag till mig sjelf. Uppretad, ursinnig, men mera orubblig i mitt beslut än någonsin, ämnade jag genast återvända till byggnaden.

Jag såg på min klocka; hon var ännu icke sex. Jag beslöt nu att vänta, öfvertygad att alla ännu sofvo der borta och att jag endast onödigtvis skulle uppväcka misstankar, om jag vid denna tidiga timme irrade omkring huset; och dessutom såg jag en aspskog utbreda sig framför mig . . . Jag bör här göra mig den rättvisan att nämna det denna feberaktiga oro icke hade utsläckt hos mig jagtens ädla passion. — »Det kan hända», sade jag för mig sjelf, »att jag der borta möjligen träffar på en fogelkull som kan fördriva tiden för mig». — Jag gick in i skogen. Sanningen förmår mig att säga det jag ännu vandrade framåt med likgiltighet och utan någon aktning för jagtkonstens lager. Jag följde icke oupphörligt min hund med ögonen, slog ej i de täta buskarne, i förhoppning att en tjädertupp med röd kam skulle flyga upp med dånande vingslag och jag såg oupphörligt på min klocka. Denna visade slutligen på nio. — »Nu är det tid!» utbrast jag och vände om för att gå tillbaka till byggnaden, då i detsamma en präktig tjädertupp flög upp ur det lummiga gräset rätt

bredvid mig; jag skjöt och sårade fogeln under vingen. Han föll ej genast, utan flög inåt skogen; men snart försvagades hans krafter, och han föll tumlande till marken. Att försumma ett dylikt byte hade sannerligen varit oförlåtligt; jag skyndade ifrigt i den sårade fogelns spår. Efter några ögonblick hörde jag ett lätt skri, åtföljdt af ett starkt flaxande af vingar; det var den stackars tjädertuppen, som sprattlade under min hunds tassar. Jag tog upp fogeln och stoppade honom i min jagtväska; derpå reste jag mig upp, såg mig omkring . . . och stannade likasom fastspikad på min plats.

Skogen, i hvilken jag befann mig, var mycket tät och lummig. På föga afstånd ifrån mig slingrade sig en smal väg, och på denna väg närmade sig, till häst och sida vid sida, min sköna okända och den man, som den föregående aftonen hade passerat mig förbi. Jag kände igen honom på hans mustascher. De redo i gående, utan att yttra ett ord och hållande hvarandra i handen. Hästarnes långa halsar gingo oupphörligt upp och ned i en gratiös gungning. Sedan jag väl hemtat mig från min förskräckelse (jag kan ej gifva något annat namn åt den känsla, som plötsligt hade gripit mig) betraktade jag henne. Hvad hon var vacker! Denna strålande uppenbarelse kom, likasom genom en förtrollning, mig till mötes midt bland ett smaragdgrönt löfverk. Mjuka skuggor ilade öfver henne, öfver hennes långa gråa rob, öfver hennes fina, lätt böjda hals, öfver hennes af en skär rodnad höljda anlete, öfver hennes mörka, glänsande hår, som böljade under den lilla, låga hatten; men huru skildra det uttryck af fullkomlig, ända till hänryckning lidelsefull sällhet, som afspeglade sig i hennes anletsdrag? Hennes hufvud tycktes böja sig under en ljuf börda, guldkimrande, vällustiga gnistor tindrade i hennes mörka ögon, som till hälften doldes af långa, silkeslena ögonhår. De hvilade icke på någon punkt, dessa lyckliga ögon, och öfver dem hvälfde sig de finaste, mest utsökt tecknade ögonbryn. Ett obestämdt, barnsligt leende spelade kring hennes

läppar. Man skulle kunnat säga, att lyckans öfvermått tröttade henne och gjorde henne lätt smäktande, liksom en blomma vid sin utsprickning stundom böjer sin stängel. Hennes båda händer nedföllu kraftlöst, den ena i hennes följeslagares hand och den andra på hennes hästs hals.

Jag hade tid att se henne, men jag såg äfven honom. Det var en vacker, välväxt man, och hans ansigte hade icke någonting ryskt. Han betraktade henne djerft och glädtigt och beundrade henne icke utan en viss stolthet. Han syntes mig äfven alltför belåten med sig sjelf, icke nog rörd, icke tillräckligt ödmjuk . . . Hvilken man förtjenade väl i sjelfva verket en dylik hängifvenhet? Hvilken själ, äfven den skönaste, skulle väl egt rättighet att skänka denna qvinna så mycken sällhet? . . . Jag måste tillstå det, jag var svartsjuk . . .

Begge kommo emellertid midt framför der jag stod. Min hund rusade plötsligt ut på vägen och började skälla. Den okända ryckte till, vände sig häftigt om, blef mig varse och gaf sin häst ett kraftigt slag med ridspöet. Hästen gnäggade, stegrade sig och sträckte derpå af i galopp. Mannen sporrade genast sin häst, och då jag några ögonblick derefter kom ut på vägen, såg jag dem båda galoppera i det guldskimrande fjeran, gratiöst gungande i sina sadlar . . . De galopperade åt motsatt håll mot Mikaielovskoë. Jag följde dem med ögonen. De försvunno snart bakom kullen, som tydligt aftecknade sig mot horisontens mörka rand. Jag väntade . . . derpå vände jag långsamt om mot skogen och satte mig vid vägen med tillslutna ögon och hufvudet hvilande i händerna.

Jag har märkt, att man efter ett sammanträffande med obekanta personer endast behöfver tillsluta ögonen för att deras drag skola afspegla sig i ens själ. En hvar kan pröfva riktigheten i denna observation. Ju mera man känner personernas ansigten, desto svårare är det att ställa dem framför sig. Sitt eget ansigte kan man aldrig på detta sätt låta framträda. Man

känner visserligen de minsta detaljer deraf, men kan icke samla en totalbild af dem. Jag satte mig därför ned och höll för ögonen; genast såg jag min okända och hennes följeslagare, deras hästar och alltsammans. Isynnerhet visade sig den unge mannens ansigte särdeles klart och tydligt. Jag gaf mig till att betrakta honom, men snart blefvo dragen oredigare och försvunno slutligen i en rödaktig bakgrund, och äfven hennes bild försvann på samma sätt och ville icke åter visa sig. Jag steg upp. — »Nå väb», sade jag till mig sjelf, »det återstår mig nu att taga reda på deras namn». — Föröka att taga reda på deras namn. Hvilken opassande och futtig nyfikenhet! Men jag bedyrar, att det ej var nyfikenhet som förtärde mig; det syntes mig verkligen omöjligt att jag icke slutligen åtminstone skulle upptäcka hvilka de voro, sedan ödet så sällsamt och så envist hade bragt mig i beröring med dem. För öfrigt erfor jag icke längre ovisshetens första otålighet; denna ovisshet hade förvandlats till en obestämd och sorgsen känsla, öfver hvilken jag rodnade en smula: jag var svartsjuk!

Jag bråskade icke vidare med att återvända till byggnaden. Jag bör bekänna, att jag blygdes att söka genomtränga andras hemligheter. För öfrigt hade det förälskade parets åsyn på stora ljusa dagen, ehuru på ett så eget och oförmodadt sätt, så att säga afkyld mig, utan att lugna mig. Jag fann icke vidare någonting öfvernaturligt eller underbart i denna händelse, ingenting som liknade en dröm utan motsvarighet i verkligheten.

Jag började att jaga med större uppmärksamhet än förut, men den verkliga entusiasmen var försvunnen. De unga tjädertupporna läto mig vänta en god stund innan de besvarade min hvissling. Jag hvisslade utan tvifvel icke på ett tillräckligt »objektivt» sätt. Solen stod redan högt på himmelen (klockan visade på tolf) då jag styrde min kosa till den omnämnda byggnaden. Jag gick ej fort. Det lilla låga kuset visade sig slut-

ligen på toppen af kullen; mitt hjerta började klappa häftigare . . . jag närmade mig och märkte med hemlig glädje att Lucavitsch likasom vanligt satt orörlig på sin bänk framför den lilla flygelbyggnaden. Porten och fönsterluckorna voro stängda.

»God dag, gubbe!» ropade jag till honom på afstand. »Jag tror att du gått ut för att värma dig i solen?»

Lucavitsch vände sitt magra ansigte emot mig och lyfte tyst på mössan.

»God dag, gubben, god dag! Men hvarför har du inte tagit upp det der?» tillade jag helt förvånad, då jag såg det blanka silfvermyntet ligga qvar på marken.

»Jag har nog sett det», sade han; »men det tillhör inte mig och derfor har jag inte tagit upp det.»

»Ett sådant original du är!» genmälte jag, icke utan en viss förvirring. Härpå tog jag upp myntet och räckte honom det ånyo. — »Se der, tag det der, du kan använda det till thé.»

»Jag tackar så mycket», svarade Lucavitsch med ett tryggt leende; »jag behöfver det inte, jag kan lefva det förutan.»

»Se så, tag det; jag skulle gerna vilja ge dig ännu mera!» fortför jag temligen förläget.

»Och hvarför det? För all del, oroa er inte öfver mig. Jag är mycket tacksam för eder godhet; men jag har allt hvad jag behöfver och kanske till och med litet för mycket; det beror allt på huru man tar det.»

Härmed steg han upp och sträckte handen mot den lilla porten.

»Vänta, gubben!» ropade jag nästan med förtviflan. »Hvad du är njugg på ord i dag! . . . Säg mig åtminstone om din matmor är uppstigen eller inte.»

»Hon är uppstigen.»

»Nå, men är hon hemma?»

»Nej.»

»Har hon farit ut på besök?»

»Nej; hon har rest till Moskva.»

»Hvad säger du? . . . Till Moskva? Men hon var ju här i morse?»

»Ja.»

»Och hon har legat här?»

»Ja.»

»Det måste således inte vara lång stund sedan hon reste?»

»Nej, det är inte lång stund sedan hon reste.»

»Och huru länge sedan är det, min vän?»

»Det är vid pass en timme sedan hon reste till Moskva.»

»Till Moskva!»

Och jag betraktade Lucavitsch med förvåning.

Jag bekänner att jag ej hade väntat mig detta.

Lucavitsch å sin sida betraktade mig; ett slugt leende sammandrog hans torra läppar och gaf en svag gnista af lif åt hans mörka ögon.

»Och hon har rest med sin syster?» frågade jag slutligen.

»Med sin syster.»

»Således finns det nu ingen i huset?»

»Ingen.»

Jag misstänkte att Lucavitsch bedrog mig. Det var ej för intet som han lög sitt illpariga löje.

»Hör på, Lucavitsch», sade jag till honom, »vill du göra mig en tjänst?»

»Hvad vill ni mig då?» svarade han långsamt. Mina frågor började synbarligen att trötta honom.

»Du säger, att det inte finns någon i huset; kanske skulle du kunna visa mig det? Jag skulle vara mycket tacksam därför.»

»Jag förstår . . . ni vill se rummen?»

»Ja.»

Lucavitsch teg ett ögonblick.

»Gerna», sade han slutligen; »kom med».

Han gick in genom den lilla porten, och jag följde efter honom. Vi gingo öfver en liten gård och stego uppför en knarrande trätrappa. Gubben läste upp dör-

ren: der fanns ej något lås; en med knutar försedd tågstup var stucken genom ett hål. Vi trädde in i huset. Fem eller sex låga rum var allt hvad jag såg, och möblerna i dessa rum voro, så vidt jag kunde se vid den svaga dager som föll in genom de stängda luckorna, mycket simpla och gamla. I ett af dessa rum (just det som låg utåt trädgården) stod ett litet ömkligt piano . . . jag lyfte upp det kupiga locket och for med handen öfver tangenterna. Ett hest, skrällande ljud undslapp det gamla instrumentet och bortdog långsamt, likasom om det beklagat sig öfver min djerfhet. Ingenting antydde att detta hus nyss hade varit bebodt; det hade till och med en instängd och möjlig luft. Här och der låg en papperslapp, som genom sin hvithet tydde på att den nyligen kommit dit. Jag tog upp en af dem; det var utan tvifvel en bit af ett bref. En qvinnohand hade med en rask och vacker stil skrivit dessa ord: »att tiga». På en annan papperslapp urskilde jag ordet »sällhet». En bukett af halvvisnade blommor stod i ett vattenglas på en gueridon bredvid fönstret; ett skrynkligt blått sidenband låg strax invid. Jag tog det och stoppade det på mig . . . Lucavitsch öppnade en smal tapetdörr. — »Se der», sade han, »är sängkammaren; der innanför ligger pigkammaren och så är det slut».

Vi gingo tillbaka genom korridoren.

»Hvad är det der för ett rum?» frågade jag, i det jag pekade på en stor dörr, omsorgsfullt stängd med hänglås.

»Det der», sade gubben med dof röst, »det är ingenting.»

»Ja, men . . .»

»Nå ja, det är handkammaren.»

»Ah, jäså! kan man få se på den?»

»Hvad skulle väl det göra er för nöje, kära herre», svarade Lucavitsch med missnöjd min. »Hvad vill ni väl se der? Der finns ingenting annat än några kofertar och gammalt porclin. Det är bara ett skräprum.»

»Ja, men jag ber dig derom, visa mig det!» sade jag, ehuru jag blygdes öfver min ogrannlaga envishet. »Ser du, saken är den, att jag i min by skulle önska att ha ett sådant här hus . . .»

Jag tystnade helt förlägen öfver min oblyghet. Lucavitsch lät sitt gråa hufvud sjunka ned på bröstet och såg upp på mig med en egendomlig min.

»Visa mig det!» upprepade jag ännu en gång.

»Nå ja, gerna», svarade han slutligen.

Han tog nyckeln och öppnade dörren med en viss vresighet. Jag kastade en snabb blick omkring rummet. Der fanns ingenting ovanligt. Väggarne voro behängda med gamla porträtter med dystra, nästan svarta ansikten och stygga ögon. På golfvet låg allt möjligt slags skräp.

»Nå, har ni sett nog nu?» frågade Lucavitsch efter en stund.

»Ja, tack», svarade jag brådskande.

Han stängde dörren, och jag gick genom förstugan ut på gården.

Lucavitsch bjöd mig ett torrt farväl och aflägsnade sig.

»Men hvem var då det der fruntimret som var här på besök i går?» ropade jag till honom, då jag såg att han gick. »Jag träffade henne i skogen i dag på morgonen.»

Jag hade hoppats att göra honom förlägen genom denna plötsliga fråga och locka utaf honom ett obetänkt svar; men gubben endast log illparigt och gick sina färde.

Jag återvände till Glinnoe. Jag var missnöjd, likt ett barn som nyss fått en obehaglig förebråelse.

»Nej», sade jag slutligen till mig sjelf; »jag skall verkligen inte bry mig om att genomtränga denna hemlighet. Jag vill inte mera tänka på allt detta.»

En vecka förflöt, och jag försökte slå ifrån mig minnet af den okända, hennes riddare och mina sammanträffanden med dem; men detta minne förföljde mig

ständigt och oroade mig med samma obehagliga envis-
het som en fluga under middagssömn. Lucavitsch
återkom ständigt i mitt minne med sina hemlighetsfulla
blickar, sin förtegenhet och sitt dystert kalla leende.
Sjelfva huset tycktes, då jag erinrade mig detsamma,
betrakta mig med en illparig min genom sina halflutna
luckor, som om det hade gjort narr af mig och sagt:
»När allt kommer omkring får du ändå inte veta nå-
gonting».

Kort sagdt, jag förlorade tålmodet, och en vac-
ker dag begaf jag mig till Glinnoe. Jag måste bekän-
na, att jag erfor en temligen liflig oro då jag närmade
mig den hemlighetsfulla boningen. Det var ingenting
förändradt i husets yttre; det var samma tillslutna fön-
ster, samma dystra och öfvergifna utseende; den enda
olikheten bestod uti att i stället för Lucavitsch satt en
yngling om vid pass tjugo år på bänken framför den
lilla flygelbyggnaden. Han bar en lång kaftan af nan-
king och en röd skjorta och satt halflumrande med
hufvudet stödt mot handen. Allt emellanåt gjorde detta
hufvud en vaggande rörelse, och derpå rätade det sig
hastigt upp igen.

»God dag, broder», sade jag till honom med hög
röst.

Han reste sig häftigt upp och betraktade mig med
stora förvånade ögon.

»God dag, broder», upprepade jag. »Hvar är
gamle far?»

»Hvilken menar ni?» frågade ynglingen långsamt.

»Lucavitsch.»

»Jaså, Lucavitsch». Härvid gaf han mig en for-
skande sidoblick. »Vill ni tala vid Lucavitsch?»

»Ja, är han inte hemma?»

»Nej», svarade ynglingen stammande; »han . . . jag
vet inte hur jag ska säga . . .»

»Är han sjuk?»

»Nej.»

»Nå, huru är det med honom då?»

»Han är inte mera här.»

»Hvad säger du?»

»Det har händt honom en olycka.»

»Är han död?» frågade jag med bestört min.

»Han har hängt sig», svarade ynglingen med halfhög röst.

»Hängt sig!» utbrast jag helt förskräckt.

Vi betraktade hvarandra utan att yttra ett ord.

»Är det längesedan?» frågade jag slutligen.

»Det är fem dagar i dag. Han begrafdes i går.»

»Och hvarför hängde han sig?»

»Det vetе Gud. Han var en fri man som hade sin ordentliga lön; han visste ej hvad nöd ville säga; herrskapet behandlade honom som om han varit en af deras slägtingar. Det är ett bra hederligt herrskap! Mätte Gud skänka dem helsa! För öfrigt är det omöjligt att ana hvad som dref honom dertill. Det tycks som om djefvulen hade frestat honom.»

»Huru bar han sig åt?»

»Jo, han tog ett rep och hängde sig.»

»Men märkte ni inte dessförinnan någonting ovanligt hos honom?»

»Nej, ingenting särdeles ovanligt. Han var alltid en tråkig och misstänksam människa och pustade och stånkade oupphörligt. »Jag har så tråkigt», sade han ofta till mig, »Sannt är också att hans år möjligen kunde tynga på honom. På sista tiden var han ännu mera dyster än vanligt. Han kom ofta till oss i byn, ty jag är hans systerson. — »Nå, vän Vasa», sade han till mig, »vill du komma och vara öfver natten hos mig?» — »Hvarför det, lilla morbror?» — »Derför att jag är rädd; jag har så tråkigt när jag är ensam». Och så följde jag med honom. Han brukade ibland gå ut på gården, ställa sig att oafvänt betrakta huset, skaka på hufvudet och så sucka . . . Samma afton då olyckan skedde kom han åter till oss och bad mig följa med hem. Jag gjorde så. Vi gingo tillsammans in i hans kammare, der han slog sig ned på sin lilla bänk,

men steg efter en stund åter upp och gick ut. Jag väntade att han skulle komma tillbaka, men då han inte gjorde det, gick jag ut på gården och började ropa: »Morbror, lilla morbror!» Han svarade intè. »Hvar kan han väl vara?» frågade jag mig sjelf. »Kanske han är inne i huset». Och så gick jag in. Det började mörkna. Då jag gick förbi handkammaren, hörde jag någonting som skrapade mot dörren. Jag stötte upp den och såg honom sitta uppkrupen i fönstret. »Hvad gör du här, lilla morbror?» frågade jag. Han endast vände sig om och började skrika. Hans ögon sågo hemska och ohyggliga ut och gnistrade likt en katts. »Hvad vill du? Ser du inte att jag håller på att raka mig?» Och hans röst var hes och ihålig. Mitt hår reste sig på ända af förskräckelse. Kanske att djef-larne redan då voro omkring honom. »I det här mörkret! . . .» svarade jag, och mina knän började skälva under mig. »Se så», sade han, »gå din väg!» Jag gick, och äfven han lemnade kammaren och stängde noga dörren. Vi gingo nu tillbaka till flygelbyggningen, och min förskräckelse försvann genast. »Hvad tänkte du göra i handkammaren, lilla morbror?» sade jag till honom. Han skälfde till, som om han skakats af frossan. »Tig du», sade han, »tig du», och så lade han sig på ugnen. »Det är bäst att inte säga något till honom», tänkte jag; »kanske att han inte mår bra i dag». Derpå lade äfven jag mig på ugnen. Ett ljus brann i en vrå. Jag höll just på att somna in, då jag plötsligt hörde dörren sakta knarra och öppnas litet på glänt. Morbror låg med ryggen mot dörren, och som ni kanske påminner er, var han alltid litet klen på hörseln; men nu reste han sig häftigt upp och ropade: »Hvem är det som ropar mig? Hvem är det som söker mig, söker mig?» och så gick han barhufvad ut på gården. »Hvad kan det väl vara?» frågade jag mig sjelf, men som jag är en eländig stackare, så somnade jag in igen. Jag vaknade följande morgon . . . Lucavitsch var inte inne . . . Jag gick nu ut och började ropa på honom, men

han var ingenstädes till finnandes. »Har ni sett min lilla morbror gå ut?» frågade jag vakten. »Nej, jag har inte sett honom», svarade han. Vi grepos nu båda af förskräckelse, och så sade jag: »Kom, Fedorovitsch, och låt oss se åt om han inte är inne i huset». — »Ja, må göra, Vassili Temofeitsch», svarade han och var alldeles hvit i synen som krita. Vi gingo in i huset, och då jag gick förbi handkammardörren, såg jag att hänslåset hängde öppet på märlan; jag knuffade till dörren, men den var stängd inifrån . . . Fedorovitsch sprang genast ut på gården för att titta in genom fönstret. »Vassili Timofeitsch!» ropade han, »fötterna hänga, fötterna . . .» Jag gick till fönstret. Det var Luca-vitschs fötter. Han hade hängt sig midt i kammaren. Man skickade efter rättvisan . . . man skar ned honom från repet . . . det hade tolf knutar.»

»Nå, hvad gjorde rättvisan?»

»Ja, hvad gjorde hon? Ingenting. Man funderade öfver hvad han möjligen kunde ha haft för skäl; men något sådant fanns inte, och så förklarade man att han inte hade varit riktigt slug. På sista tiden led han också mycket af hufvudvärk.»

Jag tillbragte ännu en halftimme med att prata med den unge mannen och gick slutligen min väg, helt upprörd och förvirrad. Jag bekänner, att jag ej kunde betrakta detta förfallna hus utan en vidskeplig förskräckelse . . . En månad derefter reste jag bort och glömde så småningom både dessa möten och dessa hemska känslor.

II.

Trenne år hade förflutit. Jag hade tillbragt en god del af denna tid än i Petersburg och än i Paris, och om jag än hade varit hemma hos mig på landet, så hade jag dock icke en enda gång varit hvarken i Glinnoe eller vid Mikaelóvskoë. Jag hade icke på något ställe sett hvarken min sköna okända eller hennes riddare. På slutet af tredje året träffade jag händelsevis på en soirée i Moskva m:me Chlikov och hennes syster, Pelagia Badaev, denna samma Pelagia, som jag hade varit löjlig nog att alltid föreställa mig såsom en person den der endast fanns till i inbillningen. Dessa båda damer voro icke längre i sin första ungdom, men sågo emellertid rätt hyggliga ut och voro mycket spirituela och behagliga att språka med; de hade rest mycket och rest med öppna ögon, men hade alldeles ingenting gemensamt med min sköna okända. Jag blef presenterad för dem och inlät mig i samtal med m:me Chlikov, medan hennes syster var upptagen af en utländsk vetenskapsman. Jag nämnde för henne, att jag hade det nöjet att vara en af hennes grannar på landet, i distriktet X...

»Ja, det är sannt, jag har ett litet ställe der, i närheten af Glinnoe.»

»Brukar ni ofta vara der?» frågade jag.

»Nej, mycket sällan.»

»Var ni inte der för trenne år sedan?»

»Låt mig se! Jo, jag tror verkligen att jag var der vid den tiden.»

»Med eder syster eller ensam?»

Hon gaf mig en frågande blick och svarade derpå:

»Med min syster. Vi voro der vid pass en vecka för affärer; men vi umgingos inte med någon.»

»Det tycks vara få grannar der omkring.»

»Ja, högst få.»

»Var det inte hos er som en olycka inträffade vid denna tid, med en gammal tjenare vid namn Lucavitsch?»

M:me Chlikovs ögon fylldes af tårar.

»Jaså, ni kände honom?» frågade hon lifligt. »Ja, det var en stor olycka! Det var en sådan god och hederlig gubbe . . .»

I detsamma kom m:me Chlikovs syster fram till oss.

»Pelagia», sade m:me Chlikov, »den här herrn kände Lucavitsch.»

»Åh, verkligen? Den stackars gubben!»

»Vid den tiden jagade jag i trakten af Mikaielovskoë. Det var för tre år sedan, då ni var der . . .»

»Jag?» sade Pelagia med en viss förvåning.

»Ja visst», inföll hennes syster lifligt. »Kommer du inte ihåg det?»

Härmed gaf hon henne ett hastigt ögonkast.

»Jo . . . det var sannt, det!» svarade Pelagia helt plötsligt.

»Aha!» tänkte jag, »det tycks som om du inte hade varit der, min lilla dufva!»

»Skulle ni inte vilja vara god och sjunga litet för oss?» yttrade i detta ögonblick en störväxt ung man med blond tupé och matta ögon.

»Jag vet verkligen inte om jag kan någonting», svarade fröken Badaev.

»Jaså, ni sjunger!» utbrast jag och reste mig upp med mycken ifver. »Ack, för all del, var så god och sjung någonting för oss!»

»Och hvad skall jag sjunga?»

»Kan ni möjligen», sade jag, i det jag försökte antaga en så likgiltig och obesvärad min som möjligt, »en italiensk aria, som börjar så här: *Passa que' i colli . . .?*»

»Jo, det gör jag», svarade Pelagia helt okonstladt. »Vill ni att jag skall sjunga den? Med mycket nöje.»

Hon satte sig vid pianot, och likt Hamlet på kungen fäste jag mina blickar skarpt på m:me Chlikov. Jag tyckte mig märka att hon vid första tonen hastigt ryckte till. Emellertid satt hon lugnt och åhörde stycket till slut. Fröken Badaev sjöng inte illa. Då romansen var slut, bad man henne sjunga någonting annat; men de båda systrarna gäfvö hvarandra en hemlig vink och aflägsnade sig. Då de gingo ut ur rummet, hörde jag m:me Chlikov hviska till sin syster: »Det var en påflugan varelse!»

»Jag har förtjenat det!» tänkte jag. — Jag åter såg dem ej vidare.

Ännu ett år förflöt. Jag hade bosatt mig i Petersburg. Vintern inträdde och maskeradbalkerna började. En afton gick jag vid elfvatiden från en af mina vänner och kände mig vid ett så dystert lynne, att jag beslöt att gå på adelsförsamlingens maskeradbal. Jag ströfvade länge omkring i salongerna och sökte att medelst skämt befria mig från efterhängsna dominos med misstänkta spetsar och smutsiga handskar. Jag lyssnade en god stund på messingsinstrumenternas smatter och violinernas gnäll; men sedan jag väl blifvit grundligt uttråkad och fått mig en respektabel hufvudvärk, beslöt jag att aflägsna mig, då jag plötsligt stannade . . . Jag hade sett ett fruntimmer i svart domino, stödd mot en pelare . . . Jag såg henne, stannade och närmade mig slutligen . . . Det var hon! Huru hade jag känt igen henne? Jo, på den tankspridda blick hon kastade på mig genom masken, på den beundransvärda formen på hennes axlar och händer och på det kvinliga majestätet i hela hennes varelse. Var det möjligen äfven en hemlighetsfull röst som talade inom mig? Jag kan icke säga det, men nog af, jag kände igen henne. Jag gick flera gånger fram och tillbaka tätt förbi henne, under det att mitt hjerta klappade våldsamt. Hon stod orörlig; det låg i hennes ställning någonting så out-

sägligt sorgset, att jag, då jag betraktade henne, ofri villigt kom att tänka på tvenne verser i en spansk romans:

»Jag är en sorgsen taffla
Stödd mot muren.»

Jag närmade mig den pelare mot hvilken hon lutade sig och hviskade sakta i hennes öra: »*Passa que i colli...*»

Hon ryste till från hufvud till fot och vände sig hastigt om emot mig. Mina blickar träffade hennes ögon på så nära håll att jag kunde märka att förskräckelsen utvidgade hennes pupiller. Hon betraktade mig med en viss tvekan och räckte mig en darrande hand.

»Den 6:te maj 184., i Sorrento, klockan tio på aftonen, vid gatan della Croce», sade jag till henne med långsam röst, utan att taga mina ögon ifrån henne; »och sedan i Ryssland uti guvernementet ... byn Mikaelovskoë, den 22:dra juli 184. ...»

Jag hade yttrat allt detta på franska. Hon ryggade några steg tillbaka, mätte mig från hufvud till fot, hviskade: »Kom!» och gick hastigt ut ur salen. Jag följde efter henne.

Vi vandrade framåt under tystnad. Jag har ej förmåga att uttrycka hvad jag kände under det jag sålunda gick vid hennes sida. Denna herrliga vision hade således helt plötsligt blifvit en verklighet! Det var Galatheas staty förvandlad till en levande kvinna och nedstigen från sin fotställning för den förvånade Pygmalions ögon! ... Jag kunde knappast andas.

Hon stannade slutligen i en afsides liggande salong och satte sig på en liten divan bredvid fönstret. Jag slog mig ned vid hennes sida. Hon vände långsamt sitt hufvud emot mig och betraktade mig med en miss-tänksam blick.

»Kommer ni från honom?» frågade hon.

Hennes stämman var svag och osäker. Hennes fråga förvirrade mig en smula.

»Nej ... inte från honom», svarade jag tveksamt.

»Ni känner honom?»

»Ja, jag känner honom.»

Hon betraktade mig misstroget, ämnade säga något och slog ned ögonen.

»Ni väntade honom i Sorrento», fortfor jag; »ni träffade honom i Mikaielovskoë och promenerade med honom till häst . . . Ni ser att jag vet . . . att jag vet allt.»

»Det förefaller mig som om edert ansigte vore mig bekant.»

»Nej, ni har aldrig sett mig.»

»Men hvad vill ni mig då?»

»Ni ser att jag vet . . .», upprepade jag. Jag insåg att jag borde begagna mig af detta förträffliga uppslag, och ehuru min fras: »jag vet allt, ni ser att jag vet», blef temligen löjlig, var min rörelse så stark, min förvirring så stor, att jag rakt inte förmådde hitta på något bättre, så mycket hellre som jag ej visste hvad jag annars skulle säga. Jag kände att jag blef stupid och att jag, om jag till en början hade måst förefalla henne såsom en hemlighetsfull person, den der var underrättad om allt, hastigt förvandlades till ett slags enfaldig narr . . . Men det stod ej att hjälpa.

»Ja, jag vet allt», upprepade jag ännu en gång.

Hon gaf mig en blick, reste sig hastigt upp och ville aflägsna sig; men detta skulle varit alltför grymt. Jag fattade hennes hand.

»För Guds skull», sade jag, »sätt er, hör mig!»

Hon tänkte efter ett ögonblick och satte sig.

»Jag sade nyss», fortfor jag med värma, »att jag visste allt; men detta är inte sannt. Jag vet ingenting, alldeles ingenting; jag vet hvarken hvem ni är, eller hvilken han är, och om jag förmått öfverraska er med hvad jag nyss sade, der borta vid pelaren, så tillskrif detta endast slumpen, en sällsam, oförklarlig slump, hvilken tvenne gånger och nästan på samma sätt förde mig i eder närhet och gjorde mig till en ofrivillig åskå-

dare af hvad ni kanske skulle velat bevara såsom en hemlighet.»

Derpå berättade jag henne alltsammans; mitt sammanträffande med henne först i Sorrento och sedan i Ryssland, mina fruktlösa frågor i Mikaielovskoë samt mitt samtal med m:me Chlikov och hennes syster.

»Ni vet nu alltsammans», tillade jag, i det jag slutade min berättelse. »Jag vill inte säga er hvilket djupt, outplånligt intryck ni gjort på mig. Att se er och inte bli förtrollad af er är en omöjlighet. Å andra sidan behöfver jag inte skildra för er hvilket detta intryck var . . . Var öfvertygad att jag inte är nog löjlig att hän gifva mig åt fåfänga förhoppningar, men ni kan lätt föreställa er hvilken obeskriflig rörelse bemäktigade sig mig i dag och förlåt mig, förlåt den opassande list jag använde för att väcka eder uppmärksamhet, om också endast för ett ögonblick.»

Hon åhörde denna förklaring med en förvirrad min och utan att lyfta upp ögonen.

»Hvad vill ni mig då?» sade hon slutligen.

»Jag? . . . Jag vill ingenting. Jag är redan tillräckligt lycklig . . . jag respekterar allt för mycket andras hemligheter . . .»

»Det tycks likväl som om . . . men jag vill inte göra er några förebråelser. Hvarje annan skulle i edert ställe ha handlat på samma sätt. Och för öfrigt har slumpen verkligen närmat oss till hvarandra med så mycken envishet, att detta ger er någon rättighet till uppriktighet å min sida. Hör mig. Jag tillhör inte antalet af dessa oförstådda och olyckliga qvinnor som gå på maskeradbalen för att meddela den förstkommande sina sorger och som söka ett sympatiskt hjerta. Jag har inte behof af medlidande; mitt hjerta är dödt och jag har inte kommit hit för annat än för att en gång för alla begrafva det.»

Hon förde näsduken till sina läppar.

»Jag hoppas», tillade hon med någon ansträngning, »att ni inte tager mina ord för en vanlig utgjutelse på

en maskeradbal. Ni borde förstå, att jag inte har sinne för sådant.»

Det låg i sjelfva verket någonting förfärligt i hennes röst, i trots af den smekande ljufheten i dess tonfall.

»Jag är ryska», sade hon på sitt eget språk (hon hade hittills uttryckt sig på franska), »ehuru jag föga vistats i Ryssland . . . Det tjenar ingenting till att ni får veta mitt namn. Anna Feodorovna är en af mina gamla vänner, och jag kom verkligen till Mikaelovskoë under hennes systers namn. Jag kunde då inte träffa honom öppet . . . det fanns ännu hinder, han var då ännu inte fri. Dessa hinder ha försvunnit; men den, hvars namn borde vara mitt, har förskjutit mig.»

Hon gjorde härvid en rörelse med handen och tystnade.

»Känner ni honom verkligen inte?» återtog hon. »Har ni aldrig träffat honom?»

»Nej, aldrig.»

»Han har tillbragt nästan hela sin tid i utlandet. För öfrigt är han nu här . . . Der har ni hela min historia», fortfor hon; »ni ser att deruti ej finnes någonting hemlighetsfullt, någonting förvånande.»

»Men Sorrento?» frågade jag helt tveksamt.

»Det var i Sorrento jag lärde känna honom», svarade hon långsamt och återsjönk i tystnad och drömeri.

Vi betraktade hvarandra ömsesidigt. En sällsam rörelse bemäktigade sig hela min varelse. Jag satt vid sidan af henne, vid sidan af denna qvinna, hvars minne så ofta hade framställt sig för min inbillning och så smärtsamt skakat och upprört mig. Jag satt vid hennes sida och kände mitt hjerta iskallt och beklämdt. Jag visste, att detta möte ej skulle ha några följder, att det fanns en afgrund mellan henne och mig och att vi, sedan vi skilts från hvarandra, aldrig vidare skulle träffas. Med upplyftadt hufvud och båda händerna hvilande på knäna, satt hon lugn och likgiltig. Jag kände

denna likgiltighet, alstrad af en obotlig smärta, jag kände detta lugn, framkalladt af en ohjelpelig olycka. Maskerna passerade oss förbi, det orediga, dämpade ljudet af dansmusik återljöd på afstånd och brusade då och då häftigt till, likasom om den kommit oss närmare. Dessa muntra toner fyllde mig med sorg. — »Det är inte möjligt», tänkte jag, »att denna qvinna kan vara densamma som jag förr en gång såg i fönstret till det lilla landthuset i hela glansen af sin segerstrålande skönhet . . .» och likväl tycktes icke tiden hafva vidrört henne med sin vinge. Nedra delen af ansigtet, som icke doldes af spetsbarben, hade en nästan barnslig friskhet; men i hela hennes person låg en köld, liknande den hos en marmorstod . . . Hade Galathea åter stigit upp på sin fotställning, för att aldrig mera stiga ned derifrån?

Helt hastigt rätade hon upp sig, kastade en blick ut i den andra salen och reste sig upp.

»Gif mig er arm», sade hon till mig. »Fort, fort!»

Vi gingo tillbaka till danssalen, och hon stannade vid en pelare.

»Låt oss vänta här», hviskade hon.

»Ni söker någon?» ännade jag säga till henne.

Men hon fäste ej någon uppmärksamhet vid mig. Hennes stirrande blick tycktes genomtränga folkmassan. Hennes stora svarta ögon tycktes under sammetsmasken kasta hemska blickar af vrede och hat.

Jag förstod allt i detsamma som jag vände mig om. I ett galleri, bildadt af en rad pelare och väggen, gick den man som jag hade mött tillsammans med henne ute i skogen. Jag kände genast igen honom, han hade nästan alls icke förändrat sig. Hans ljusa mustascher voro friserade med samma elegans; samma lugna och själfbelåttna glädje lyste i hans genomträngande ögon. Han vandrade framåt utan något slags brådska och samtalade, lätt framåtlutande sin smidiga gestalt, med en dam i domino, som han förde vid armen. Då han

kom i samma linie med oss, lyfte han plötsligt upp hufvudet, betraktade mig ett ögonblick och kastade derefter en snabb blick på min följeslagerska. Han kände sannolikt igen henne på hennes ögon, ty ett moln af missnöje flög öfver hans panna. Derpå lekte ett nästan omärkligt, men grymt ironiskt leende, kring hans läppar, och han lutade sig ned mot den dam som följde honom och hviskade några ord i hennes öra. Damen kastade en hastig blick på oss båda, smålog och hotade honom med lillfingret. Han ryckte lätt på axlarne, och hon tryckte sig med en kokett rörelse intill honom . . .

Jag vände mig om mot min sköna okända. Hon följde med ögonen det försvinnande paret, ryckte sig derefter hastigt lös från min arm och ilade mot dörren. Jag ämnade just skynda efter henne, men hon vände sig om och betraktade mig med en sådan blick, att jag ej kunde göra annat än buga mig djupt och stanna kvar på min plats. Jag insåg att det skulle varit på en gång både ohyfsadt och enfaldigt att följa efter henne.

»För all del säg mig», yttrade jag en fjärdedels timme derefter ifrigt till en af mina vänner, som kände hela Petersburg, »säg mig, hvem är den der långa vackra karlen med de ljusa mustascherna?»

»Han? . . . Det är en främling, en temligen gätlik varelse, som sällan visar sig på vår horisont. Men hvarför frågar du det?»

»Jag vet inte.»

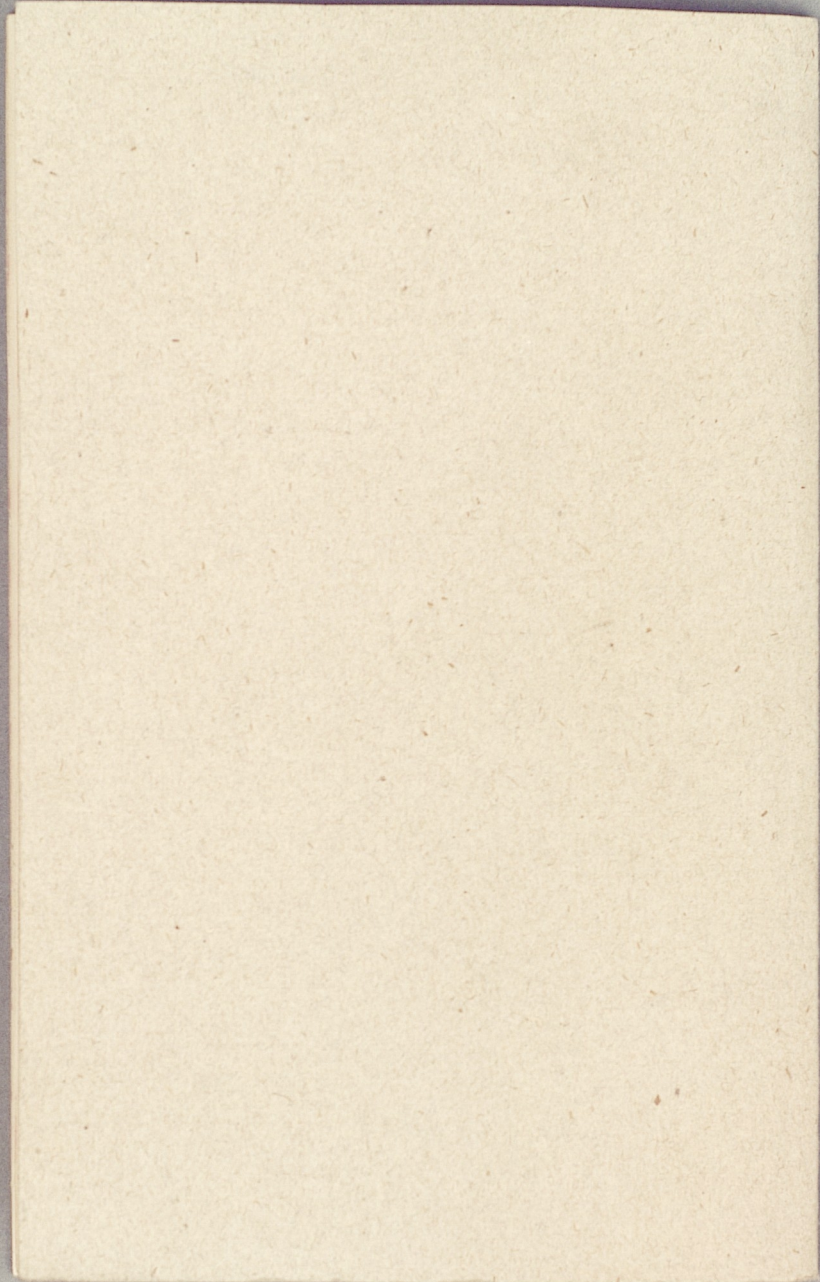
Jag gick tillbaka hem till mig. Sedan dess har jag aldrig mera återsett min sköna okända. Såsom en andesyn visade hon sig för mig och såsom en andesyn passerade hon mig förbi för att sedan för alltid försvinna.

SLUT.

Kungl. biblioteket

0 0000 000080696

www.books2ebooks.eu